

SVOM PSU
MOŽETE REĆI SVE...
... OSIM ZBOGOM.

Pas zahtijeva brigu i pažnju tokom
cijelog svog života.

SAZNAJTE SVE ŠTO TREBATE ZNATI
DA BISTE BILI ODGOVORAN VLASNIK PSA.

OIE-OVA REGIONALNA KAMPANJA ZA PODIZANJE SVIJESTI O **KONTROLI POPULACIJE**
PASA LUTALICA U BALKANSKIM DRŽAVAMA

PAS ZAHTIJEVA PUNO BRIGE!

Svakodnevna briga za psa glavni je izvor zadovoljstva i ljubavi, ali može biti i izazov jer dolazi s odgovornostima koje su dio globalnog nastojanja oko kontrole populacije pasa.

Čak i kad se stvari zakomplikuju, morate uvijek imati na umu da se pas potpuno oslanja na vas u zadovoljavanju svih svojih potreba, uključujući brigu o zdravlju, ishrani, šetnji i igri. Morate zapamtiti da ste vi njegov HEROJ!

Uz to, psi lualice predstavljaju cijeli niz opasnosti, uključujući bolesti, agresivno ponašanje i uznemirivanje ili ubijanje životinja.

Ovaj dokument je osmislila Svjetska organizacija za zdravlje životinja (OIE) s namjerom da vam pomogne da svakodnevno budete heroj svom psu i odgovoran vlasnik. U njemu ćete pronaći savjete kako zadovoljiti sve potrebe psa uz istovremeno poštovanje ljudi i drugih životinja u njegovom okruženju. Bez obzira na to imate li već psa ili tek razmišljate o njegovoj nabavci, ovaj će

vam dokument pomoći da razumijete sve obaveze koje ćete imati kao odgovoran vlasnik.

**“BE A HERO
Budite odgovoran vlasnik radi zaštite
dobrobit svog psa, drugih životinja i
ljudi.”**

ODGOVORNA NABAVKA: RAZMIŠLJATE LI O TOME DA NABAVITE PSA?

Mnogo je razloga zašto biste htjeli proširiti porodicu: da biste udovoljili djeci, zbog ljubavi prema psima, da biste zaštitili dom itd. Prije no što preduzmete taj korak, provjerite jeste li zaista spremni. Ispunite priloženi upitnik, pročitajte ovaj letak.

Prvi herojski čin

Pobrinite se da vaš pas bude identifikovan

Uživat ćete u tome da vas pas svuda prati. No, u njegovoj prirodi je da voli da luta, pa se psi ponekad izgube.

Trenutak kad shvatite da vam je pas nestao i ne vraća se vrlo je stresan za vas, ali je još stresniji za psa. Mnogi bi psi lualice bili vraćeni svojim vlasnicima ili hraniteljima da su imali čip!

Identifikacija psa je:

- jednostavna
- sigurna
- osnovna stvar koju morate uraditi!

Osim toga, i obavezno je - ne samo da biste uvijek mogli vratiti odlutalog psa, nego i da biste spriječili povećanje populacije lualica.

Identifikacija (ČIPOVANJE) psa je jednostavan postupak i pomoći će vam da sa svojim psom podijelite puno više sretnih trenutaka, čak i ako se ponekad razdvojite.

“BE A HERO

Budite odgovoran vlasnik tako da se pobrinete da vaš pas bude identifikovan i da ga uvijek imate na oku.”

Uvijek ga imajte na oku!

Vašem psu je potrebno kretanje i zajedničko vrijeme provedeno u prirodi, druženju, igranju, trčanju na obostrano zadovoljstvo.

Ali, zapamtite da vaš pas može i brzo pobjeći u nepoznatom smjeru. Odgovorno vlasništvo znači i uvijek imati svog psa na oku. Ne smijete ga nikada puštati da sam luta ulicama i kad to situacija zahtijeva, morate ga držati na povodcu .

Zajednički psi

Ako je vaš pas dio vaše zajednice, možete uvijek zamoliti nekoga da vam pomogne da ga držite u blizini. Ali još je važnije pobrinuti se da takav pas bude pravilno čipovan. Toplo vam preporučujemo i da pročitate odjeljak o upravljanju kontrole razmnožavanja.

Drugi herojski čin

Ne dopustite da se vaš pas slobodno razmnožava

Kontrola reproduktivnog zdravlja vašeg psa ključno je za izbjegavanje neželjenih legala štenadi i kontrolu populacije pasa.

Sterilizacija psa jednostavan je i odgovoran način sprječavanja rasta populacije pasa. Kratka posjeta veterinaru je dovoljna da saznate da postoji više rješenja kojima možete osigurati dobrobit životinje.

Veterinar je najbolja osoba od koje možete zatražiti savjet o svim dostupnim rješenjima i koja će vam pomoći odabrati rješenje koje je najbolje za vašeg psa.

**“BE A HERO
svom psu i odgovoran vlasnik.
Ne dopustite da se vaš pas
slobodno razmnožava da biste
spriječili rast populacije pasa
lutalica.”**

Mnogo je načina na koje možete spriječiti slobodno razmnožavanje svog psa:

- hirurška kastracija
- hemijska kastracija
- kontracepcija
- odvajanje ženki koje su u tjeranju, od mužjaka

Treći herojski čin

Vakcinišite psa i redovno posjećujte veterinara

Redovni odlasci veterinaru nijesu samo važni za zdravlje psa, nego i radi ograničavanja prenosa bolesti na ljude.

VAKCINACIJA

- Svakih deset minuta neko na svijetu umire od bjesnila - u većini slučajeva to su djeca koju je ugrizao bijesan pas.
- vakcinacijom se štiti pas od bjesnila i drugih bolesti koje može ugroziti njegovo zdravlje sa smrtonosnim ishodom a ujedno predstavlja i odgovoran čin koji će zaštititi druge životinje i ljude od zaraze.

Razgovarajte s veterinarom o dostupnim rješenjima.

ČIŠĆENJE OD PARAZITA

- Zaštitite psa od spoljašnjih parazita kao što su buve i krpelji. Krpelji uzrokuju bolesti koje mogu biti smrtonosne za psa.
- Zaštitite psa od glista. Gliste mogu vašem psu izazivati neprijatnosti, ali mogu uzrokovati i bolesti koje su prelazne na ljude, posebno djecu.

Redovni pregledi često su najbolji način sprječavanja daljnjih problema i držanja vašeg psa i porodice zdravom.

**“BE A HERO
svom psu tako da ga odvedete
stručnom licu kakvog zaslužuje! Budite
odgovoran vlasnik: zaštitite psa od
bolesti i parazita.”**

Pridružite se organizaciji OIE u globalnom nastojanju da se iskorijeni bjesnilo kod ljudi.

- Bjesnilo na svijetu ubije gotovo 70 000 ljudi svake godine, većinom djece.
- Više od 90 % bjesnila kod ljudi uzrokovano je ugrizom zaraženog psa.
- Vakcinacijom 70 % svih pasa u potpunosti bi iskorijenili bjesnilo u svijetu.
- Vakcinišite svog psa da ne biste ugrožavali ljude i druge životinje opasnošću od bjesnila. Zajedno možemo iskorijeniti bjesnilo.

Zoonoza je bolest koja se sa životinje može prenijeti na ljude

Ljudi mogu dobiti takvu bolest bliskim kontaktom sa zaraženim životinjama, koje mogu i ne moraju pokazivati simptome bolesti. Jedna od ozbiljnijih opasnosti za ljudsko zdravlje je infekcija koju uzrokuje crijevni parazit a poznata je pod imenom *Toxocara*. Premda infekcija nije česta, kad se dogodi, može biti pogubna jer uzrokuje lezije (oštećenja) u različitim tkivima, uključujući u ekstremnim slučajevima oči i posljedično slijepilo. Ako se fekalije pasa i mačaka sa gradskih ulica ne čiste, one se osuše, a zatim vjetar podigne prašinu. Ljudi a pogotovo djeca to udišu - neprimjetna zaraza koju niko ne može da izbjegne. Mala djeca su najpodložnija zarazi ZBOG SVOG NAČINA ŽIVOTA (PUZANJE, JEDENJE ZEMLJE) jer su im usta i nos blizu zemlji, gdje je i koncentracija prašine u vazduhu veća.

Četvrti herojski čin Dobro se brinite o psu

Uravnotežena ishrana ključna je za održavanje zdravlja vašeg psa.

Kad se radi o ishrani, psi su veoma slični ljudima. Oni su svaštojedi, što znači da mogu živjeti zdravo hraneći se raznim vrstama hrane. Meso, povrće i žitarice dijelovi su sastavni dijelovi ishrane psa.

Briga da pas dobija dovoljno hrane za sprovođenje fizičkih aktivnosti važno je da bi se spriječilo agresivno ponašanje koje je moguća propratna pojava kod gladnih pasa. S druge strane, ne treba davati psu previše hrane jer će to uzrokovati pojavu gojaznosti i povećati opasnost od bolesti kao što je dijabetes.

**“BE A HERO
svom psu tako da se pobrinete
da su zadovoljene sve njegove
osnovne potrebe.
Budite odgovoran vlasnik:
ne dopustite da pas razvije
agresivno ponašanje zbog
zapostavljanja, gladi ili
pretjeranog kažnjavanja.”**

Zatražite veterirana da vas dodatno informiše o najboljim načinima ishrane psa.

Dobro se brinite o psu:

- održavajte psa čistim pomoću posebnih šampona, čišćenjem ušiju i očiju
- hranite psa odgovarajućom hranom da biste zadovoljili njegove specifične potrebe
- svakodnevno vodite psa van u šetnju
- igrajte se sa psom

Peti herojski čin Zatražite pomoć

I uz najveći trud i najbolju volju možda će vam i dalje biti teško brinuti se o psu. Možda ćete shvatiti da je to složenije nego što ste očekivali ili vam se mogu dogoditi promjene u životu koje će vam otežati hvatanje u koštac s odgovornostima vlasništva.

Preporučujemo da prije uzimanja psa dobro razmislite o svim izazovima koje tim postupkom nastaju, moguće je da će doći trenutak kad više zaista nećete moći brinuti o psu. Vlasnici ponekad razmišljaju o napuštanju psa iz mnogo razloga:

- poteškoća prilikom dresure
- velikih životnih promjena: selidbe, rođenja djeteta itd.
- nedostatka vremena
- troškova liječenja

Ako vam pas postane prevelik zalogaj, nemojte se osjećati krivim, ali nemojte ni odustati od njega. Mnogo je rješenja kojima možete izbjeći napuštanje psa. Kao prvi korak razgovarajte sa svojim veterinarom. On ili ona možda će vam ponuditi neka jednostavna rješenja.

“BE A HERO

nemojte samo odustati od psa, nego zatražite pomoć. Budite odgovoran vlasnik: nemojte izbaciti psa na ulicu. Možda je tu negdje još jedan heroj koji će mu pomoći.”

Zatražite pomoć. Puno vam ljudi može pomoći.

www.mpr.gov.me

Be a hero.

Budite odgovoran vlasnik kako bi zaštitili zdravlje i svog psa, drugih životinja i ljudi.

Razmislite da li ste zaista da ste zaista spremni za nabavku psa. Zapamtite da je pas novi član porodice, pa će stoga zahtijevati vrijeme, novac, pažnju i brigu.

Ako već dugo imate psa ili ste ga u skorije vrijeme nabavili, budite heroj svom novom prijatelju putem sljedećih herojskih činova!

- 1. Pobrinite se da vaš pas bude čipovan**
- 2. Ne dopustite da se vaš pas slobodno razmnožava**
- 3. Redovno posjećujte veterinara**
- 4. Dobro se brinite o psu**
- 5. Zatražite pomoć**

Više informacija

www.oie.int

www.mpr.gov.me

Ova kampanja je sufinansirana od strane Evropske i Svjetske Unije za zaštitu životinja

